

I. Μπίμπου Νάκου

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Τα προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης (ΠΨΥ) απευθύνονται στο σύνολο της σχολικής κοινότητας καθώς και στις οικογένειες των μαθητών/ μαθητριών που φοιτούν σε αυτά. Ο κάθε ψυχολόγος συνεργάζεται με ένα σχολείο για δυο μέρες την εβδομάδα με στόχο την ψυχοκοινωνική και σχολική στήριξη των μαθητών και των οικογενειών τους. Τα ΠΨΥ διαπραγματεύονται τρεις κεντρικές έννοιες που είναι η έννοια του συστήματος (σχολικό, οικογενειακό, συνομήλικοι) με δυναμικές διαδράσεις μεταξύ των μελών του, η έννοια της δομής (αφορά την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μεταξύ των μελών) και η έννοια των στρατηγικών ως πρακτικών επίλυσης προβλημάτων. Κεντρικές παραδοχές στα ΠΨΥ είναι οι εξής:

- 1) Τα άτομα που μετακινούνται από άλλες χώρες α) δεν αποτελούν μια ομοιογενή ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά και β) προφανώς και δεν υποστηρίζονται με πρακτικές παθολογικοποίησης (με πρακτικές δηλαδή που υποθέτουν πως τα οι μετανάστες ή οι αλλοδαποί μαθητές αντιμετωπίζουν σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα ή αποτελούν “ομάδα υψηλού κινδύνου” που χρειάζεται να αντιμετωπιστεί).
- 2) Τα ΠΨΥ στηρίζονται στις αρχές της αναστοχαστικής πράξης, της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης και συμβουλευτικής και της πλαισίωσης των ψυχοκοινωνικών αναγκών των μαθητών και των οικογενειών τους στο επίπεδο των κοινωνικών τους σχέσεων.
- 3) Οι άξονες των ΠΨΥ επικεντρώνονται στα συχνά σχηματικά δίπολα πρόληψης/παρέμβασης και ατομικού/ κοινωνικού. Τα ΠΨΥ δίνουν έμφαση στην πρόληψη/έναντι της παρέμβασης και στην ομαδική/έναντι της ατομικής παρέμβασης και αναγνωρίζουν ως ισότιμους συνεργάτες τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τις οικογένειές τους, αναγνωρίζοντας ως εγγενή τα ζητήματα εξουσίας σε όλα τα επίπεδα της συνεργασίας.
- 4) Οι παρεμβάσεις στα σχολεία είναι κοινές ως προς τις βασικές τους αρχές και διαφοροποιούνται με βάση τα αποτελέσματα της διερεύνησης αναγκών και τη φυσιογνωμία του κάθε σχολείου.
- 5) Οι επιμέρους στόχοι των ΠΨΥ όπως είναι η σχολική επιτυχία των μαθητών και η ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των ίδιων και των οικογενειών τους επεκτείνονται στην αναγνώριση και αντιμετώπιση θεσμικών εμποδίων που δυσχεραίνουν τους μαθητές και τις οικογένειές τους κατά τη διαδικασία προσαρμογής τους στο σχολικό πλαίσιο.
- 6) Στα ΠΨΥ, οι ψυχολόγοι ως φορείς κοινωνικών αλλαγών, δεν αναζητούν να αλλάξουν μόνο το άτομο (το μαθητή και την οικογένειά του), αλλά αναγνωρίζουν κυρίως και τις κοινωνικές συνθήκες που πλαισιώνουν τη ζωή της οικογένειας.
- 7) Τα ΠΨΥ στοχεύουν στη δυνατότητα εμπλοκής των ομάδων μεταναστών στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση παρεμβάσεων στο σχολείο.
- 8) Τα ΠΨΥ στοχεύουν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα και στη δικτύωσή του με τις διαθέσιμες υποστηρικτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πολιτικής.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των ΠΨΥ, υπάρχει συστηματική εποπτεία των ψυχολόγων και πρόσκληση σε όμορα σχολεία για τη συμμετοχή τους σε επιλεγμένες δράσεις του προγράμματος.

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Εκπαιδευτικοί

- 1) Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε προγράμματα ενδοσχολικής βίας σε συνεργασία με τους ψυχολόγους
- 2) Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε προγράμματα πολιτισμικής ενημερότητας σε συνεργασία με τους ψυχολόγους
- 3) Κοινές ομάδες εκπαιδευτικών με ς ψυχολόγους για τη συζήτηση ψυχοκοινωνικών και ψυχοπαιδαγωγικών παρεμβάσεων που αφορούν τους μαθητές και τις οικογένειές τους
- 4) Προγραμματισμένες συναντήσεις των ψυχολόγων με τους συλλόγους διδασκόντων μια φορά τον μήνα και διεργασία ανατροφοδότησης
- 5) Ομάδες στήριξης εκπαιδευτικών στο ψυχοπαιδαγωγικό τους έργο-Ζητήματα επαγγελματικής εξουθένωσης σε συνεργασία με τους ψυχολόγους
- 6) Σύνδεση του σχολείου με την κοινότητα για αξιοποίηση υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης

Μαθητές

- 1) Προγράμματα ενδοσχολικής βίας και προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας (σχολική τάξη)
- 2) Προγράμματα πολιτισμικής ενημερότητας (σχολική τάξη)
- 3) Προγράμματα διαμεσολάβησης, συμβουλευτικής ομηλίκων (σχολική κοινότητα)
- 4) Προγράμματα οργάνωσης μελέτης (μεταγνωστικές ικανότητες, κινητοποίηση, οργάνωση, ακαδημαϊκή στόχευση) (σχολική τάξη)

Γονείς

- 1)Ενημέρωση των γονέων για την παρουσία ψυχολόγου σε συνεργασία με το σχολείο
- 2)Drop in υπηρεσία για/ με τους γονείς
- 3)Επαφή με συλλόγους γονέων

ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Εκπαιδευτικοί

- 1) Ατομική συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς σε περιπτώσεις ατομικής συμβουλευτικής για ένα μαθητή και την οικογένειά του. Εξατομικευμένη παιδαγωγική παρέμβαση σε συνεργασία με τους ψυχολόγους.
- 2) Διευκόλυνση της συνεργασίας των εκπαιδευτικών με υποστηρικτικό δίκτυο υπηρεσιών στην κοινότητα.
- 3) Συνεργασία με τα τμήματα ένταξης καθώς και την παράλληλη στήριξη σε όσα σχολεία υπάρχουν.

Μαθητές

- 1) Ατομικές συνεδρίες με μαθητές που διατυπώνουν αίτημα μετά από ενημέρωσή τους από ψυχολόγους (αξιολόγηση ψυχοκοινωνικών δυσκολιών κα συμβουλευτική με περιορισμένο αριθμό συναντήσεων και πρόβλεψη για follow-up). Ο στόχος των παρεμβάσεων επικεντρώνεται κυρίως στην ομάδα της σχολικής τάξης

- 2) Δυνατότητα για διατύπωση αιτήματος σε υπηρεσίες εκτός σχολείου με τη διαμεσολάβηση των ψυχολόγων-συμβουλευτική υπηρεσία μέσω της χρήσης του διαδικτύου για εφήβους μαθητές.
- 3) Αξιοποίηση της συμβουλευτικής ομηλίκων για την επίλυση ψυχοκοινωνικών και σχολικών δυσκολιών.

Γονείς

- 1) Συμβουλευτικός πιλοτικός σταθμός για γονείς που διατυπώνουν αίτημα για ατομική συμβουλευτική με περιορισμένο αριθμό συναντήσεων (3-6 συναντήσεις) και πρόβλεψη για follow-up
- 2) Ομάδες γονέων.